

Κολλυβαδικό κίνημα - Κολλυβάδες Όσιοι Πατέρες (Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το κίνημα των Κολλυβάδων υπήρξε ένα ανακαινιστικό κίνημα στους κόλπους της Εκκλησίας, που σαν Αερμώνια αύρα έπνευσε, για να την ξυπνήσει από τον πνευματικό λήθαργο στον οποίο αυτή είχε περιέλθει αφ' ενός μεν από χαλάρωση της προσηλώσεώς της στην Ορθόδοξη παράδοση αφ' ετέρου δε από τις δυνάμεις του σκότους, οι οποίες με το δήθεν διαφωτισμό και την προοδευτικότητα που απαγγέλονταν ισοπέδωναν, όσα δεν μπόρεσαν να ισοπεδώσουν οι βάρβαροι κατακτητές στα τετρακόσια χρόνια της δουλείας. Το κίνημα αυτό στόχευε στην επαναφορά στο προσκήνιο της γνήσιας Ορθόδοξης πνευματικής ζωής και οδήγησε στη φιλοκαλική αναγέννηση μέσα από διαμόρφωση γνήσιων ρευμάτων Ορθοδόξων

ιδεών, αυτών που πρόβαλλαν την ιδιαιτερότητα του πατρώου δόγματος της «καθ' ημάς Ανατολής» και μάλιστα σε μια παγκόσμια αγέλη προβολής ατόμων και όχι προσώπων. Ξέσπασε το δεύτερο μισό του δεκάτου ογδόου αιώνας στον Άθωνα και αιτία είχε τη διαμάχη για την τέλεση των μνημοσύνων τα Σάββατα ή τις Κυριακές.

Οι πρωτεργάτες του πίστευαν ότι η αναγέννηση της Εκκλησίας και του έθνους θα μπορούσε να γίνει μόνο μέσα από την αναβίωση της μυστικής και νηπτικής θεολογίας των πατέρων. Να θυμηθούμε ότι νήψη είναι η κατάσταση εκείνη της πνευματικής νηφαλιότητας, δηλαδή της ενάργειας και της εγρηγόρσεως, κατά την οποία ο άνθρωπος έχει συνείδηση όχι μόνο του ορατού κόσμου, αλλά ιδιαίτερα του αόρατου, του βαθύτερου εσωτερικού του κόσμου. Η ονομασία «Κολλυβάδες» είναι σκωπτική και δόθηκε από τους αντιφρονούντες, αυτούς που έδειχναν ζήλο

ανεπίγνωστο, αυτούς που ήθελαν να αποκόψουν τους Ορθοδόξους της εποχής τους από την ιερή ασκητική παράδοση της Εκκλησίας μας. Η λόγια τάξη των μοναχών, αυτών που έδειχναν ζήλο με επίγνωση, αφού στη φιλοσοφική τους παλέττα έβαζαν τα χρώματα του περιορισμού των αναγκών του ανθρώπου και της αναζητήσεως μιας βαθύτερης εσωτερικής ησυχίας, υποστήριζε την τέλεση των μνημοσύνων τα Σάββατα, ημέρα ειδικά αφιερωμένη από την Εκκλησία μας για τους κεκοιμημένους. Η θεόκινητη αυτή χορεία υποστήριζε επίσης τη συχνή θεία Κοινωνία και την επαναφορά της Εκκλησίας μας στην ησυχαστική ζωή. Έτσι οι Κολλυβάδες Πατέρες έδιναν έμφαση στη διδασκαλία του ησυχασμού και πρότειναν θέσεις του Αγίου Συμεών, του Νέου Θεολόγου, του 11ου αιώνας και του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, του Μεγάλου αυτού Πατρός και διδασκάλου του 14ου αιώνας, που παρεξηγήθηκε, πολεμήθηκε και διώχθηκε για χάρη της αληθείας.

Η τάξη των Κολλυβάδων συμπεριελάμβανε άνδρες φωτισμένους, πνευματικούς διδασκάλους και οδηγούς ψυχών απλανέστατους, αλλά και άνδρες οσίους με καθαρή εσωστρέφεια και αγωνιστικό φρόνημα, οι οποίοι ζούσαν μεν στη γη, στον ουρανό όμως είχαν το πολίτευμα. Η φιλοκαλική τους αναγέννηση, σύμφωνα με άρθρο του Ηγουμένου της Μονής Αγίου Γρηγορίου, του Αγίου Όρους, Οσιολογιωτάτου Γέροντος Γεωργίου Καψάνη, στόχευε στα εξής:

- * Ανανέωση της αυθεντικής πνευματικής ζωής, καθώς οι ίδιοι, ασκητές και θεολόγοι, τη βίωσαν και τη δίδαξαν με τα θεόσοφα συγγράμματά τους.
- * Αντίσταση στην αλλοτρίωση που προκαλούσε ο ευρωπαϊκός διαφωτισμός μεταξύ των Ορθοδόξων.
- * Στήριξη στην πίστη των Ορθοδόξων λαών. Ανέγερση αναχώματος έναντι στη λατινική προπαγάνδα και τον προτεσταντικό προσηλυτισμό με το θεολογικό έργο των προκρίτων Κολλυβάδων Πατέρων, με το οποίο η Ορθόδοξη Εκκλησιολογία εύρισκε την απαραίτητη για την εποχή εκείνη θεολογική κατοχύρωση.
- * Αναπτέρωση του ηθικού των υποδούλων Ορθοδόξων και καλλιέργεια μαρτυρικού ήθους. Μη λησμονούμε ότι οι Κολλυβάδες Άγιοι υπήρξαν αλείπτες πολλών Νεομαρτύρων και ο Άγιος Νικόδημος ο συγγραφέας του «Νέου Μαρτυρολογίου» .
- * Απόδειξη ότι με την πιστότητα στην Ορθόδοξη Παράδοση δεν καλλιεργείται η μισαλλοδοξία και ο σκοταδισμός, αλλά επιβεβαιώνεται η διαχρονικότητα του Ευαγγελικού μηνύματος.

* Ανάγκη επανασυνδέσεως του κανόνος της προσευχής με τον κανόνα της πίστεως, δηλαδή επανεύρεση της αυθεντικότητας του λειτουργικού ήθους.

* Ανάδειξη νέων Αγίων στην Εκκλησία, αφού η ζωή των Κολλυβάδων Πατέρων ήταν προσανατολισμένη στην προοπτική της κατά χάριν θεώσεως. Έτσι πολλοί από αυτούς έδειξαν σημεία αγιότητας, αλλά και προέβαλαν με τα συγγράμματά τους την αγιότητα των Νεομαρτύρων καθώς και συγχρόνων Οσίων.

(συνεχίζεται)